

*Кожедубов Сергій Володимирович,
магістрант 62М-Т групи факультету
технологічної та професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗА ТЕХНОЛОГІЧНИМ НАПРЯМОМ

Одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи повної загальної середньої освіти є профільне навчання старшокласників. Оновлення школи старшого ступеня передбачає найбільш повне урахування інтересів, потреб, нахилів і здібностей здобувачів освіти, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті відповідності вимогам сучасного ринку праці та професійного самовизначення. Такий підхід до організації освіти учнів 10-11 класів не лише ефективно реалізує принцип особистісно-орієнтованого навчання, а й створює найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації старшокласників.

Технологічний напрям профільного навчання в 10-11 класах передбачає вибір учнями такого освітнього маршруту, який дозволить їм успішно оволодіти засобами впливу на предмет діяльності – різноманітні матеріали, техніку, апарати, деталі машин, механічні, технічні, автоматичні, енергетичні процеси [2].

Останній час в процес профільного навчання старшокласників за технологічним напрямом активно впроваджуються інноваційні технології навчання. Вони дозволяють ефективно використовувати в освітньому процесі індивідуальну та групову форми роботи, впроваджувати проблемний, частково-пошуковий та дослідницький типи навчання, сприяють діалогічному спілкуванню здобувачів освіти тощо. Інноваційні технології охоплюють весь процес навчання, забезпечують високий рівень освітнього процесу, що

відбувається як результат поетапної реалізації нововведень – певного набору сучасних методів та засобів навчання.

На уроках профільного навчання в 10-11 класах за технологічним напрямом найбільш широко застосовуються такі інноваційні технології: проєктна, інтерактивна, ігрова, технологія концентрованого навчання, індивідуально орієнтоване навчання, інтегроване навчання, проблемна технологія навчання тощо [1]. Розглянемо сутність кожної з них.

Проєктна технологія сприяє розвитку у здобувачів освіти проєктно-технологічної компетентності, що передбачає самостійне розв'язання проблем, які виникають у процесі виготовлення певних виробів та використання отриманих знань у реалізації проєкту. Проєкт (від лат. *proect* - «кинутий уперед задум») – це сукупність певних дій, документів, попередніх текстів, задум чи план створення матеріального об'єкта, процесу чи явища в поєднанні зі способами його досягнення. Проєктування завжди є творчою, інноваційною діяльністю, спрямованою на створення нового продукту або удосконалення вже існуючого, що має суттєве значення або для людини, або для суспільства.

Технологія інтерактивного навчання передбачає взаємодію вчителя і учнів, які виступають рівноправними учасниками освітнього процесу, а педагог виконує функцію організатора, лідера групи. Ця технологія створює такі умови навчання на уроках технологій, за яких кожен старшокласник відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність, що робить освітній процес більш продуктивним.

Ігрова технологія навчання передбачає створення на уроках за допомогою ігрових прийомів таких ситуацій, що мотивують здобувачів освіти до навчальної діяльності. Для забезпечення ефективності ігрової діяльності, вона повинна мати навчально-пізнавальну цінність, чітко визначену дидактичну мету та обґрунтовані результати навчання.

Технологія концентрованого навчання передбачає зміну структури інформації, форм її подання та механізмів засвоєння, що забезпечує засвоєння

старшокласниками великого обсягу навчального матеріалу без збільшення кількості навчального часу.

Індивідуально орієнтоване навчання встановлює основною метою на уроках технологій формування у старшокласників компетентностей в інтелектуальній, інформаційній, комунікаційній, професійній та інших сферах. Виконання індивідуально орієнтованого навчального плану профільного навчання за технологічним напрямом дозволяє здобувачу освіти коректно визначати мету навчання, формувати почуття відповідальності за результат, здійснювати самоконтроль процесу навчання.

Інтегроване навчання забезпечує засвоєння змісту технологічної освіти цілісно, сприяє подоланню фрагментарності знань старшокласників. Дана технологія передбачає встановлення зв'язків у змісті навчальних предметів на основі об'єднання навчального матеріалу з метою формування цілісної картини світу здобувача освіти.

Проблемна технологія навчання передбачає розв'язання старшокласниками проблем, які ставлять перед ними учителі технологій. Такий підхід до організації процесу навчання сприяє самостійному засвоєнню навчального матеріалу, але слід враховувати рівень підготовленості учнів 10-11 класів, зокрема наявність вмінь порівнювати предмети або явища, аналізувати їх та узагальнювати.

Отже, перспективи розвитку профільної освіти у старших класах нерозривно пов'язані з впровадженням в освітній процес інноваційних технологій навчання. Адже саме вони дозволяють перейти до школи компетентностей та сформувати у старшокласників вміння навчатися впродовж життя, працювати в команді, критично мислити, спілкуватися в багатокультурному середовищі, ставити цілі та досягати їх. В найближчій перспективі саме застосування інноваційних технологій навчання дозволить зробити випускників старшої профільної школи найбільш успішними на ринку праці

Список використаної літератури

1. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків: Вид. група «Основа», 2011. 287 с.
2. Концепція профільного навчання в старшій школі / Затверджено наказом Міністерства освіти і науки 21.10.2013 № 1456. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe82a9c95d.pdf> (дата звернення 25.10.2023).